

Centar za mirovno obrazovanje, Filozofski fakultet, Univerzitet u Sarajevu
forum ZFD BiH/Predstavništvo Forum Ziviler Friedensdienst e. V. u Bosni i Hercegovini
Euroclio HIP BiH

ČETVRTA LJETNA ŠKOLA MIROVNE PEDAGOGIJE (21.6.2024.)

PROGRAM

Petak 21.6.2024.
Mjesto održavanja: Hotel Holiday, ul. Zmaja od Bosne 4, Sarajevo (Sala "Caffee Inn", prizemlje)
12:00 – 14:00 Javno predavanje - Intergeneracijska trauma i sjećanja na rat među Amerikancima porijeklom iz Bosne i Hercegovine Predavačica: dr. Laura Kromják Moderatorica: prof. dr. Larisa Kasumagić - Kafedžić * Predavanje će se moći pratiti uživo na YouTube kanalu forumZFD Bosnia and Herzegovina preko linka: https://www.youtube.com/@forumzfdbosniaandherzegovi6509 U slučaju tehničkog problema prilikom uključivanja, molim Vas pozovite: (00387) (0)61 211 899. Predavanje će se održati na engleskom jeziku a biće obezbijeđen simultani prevod na B/H/S za učesnike u sali i na YouTube kanalu.
14:00 – 15:30 Pauza za ručak (obezbijeđen u hotelu Holiday) Posjeta izložbi "Labirint devedesetih" u Historijskom muzeju za sve zainteresirane učesnike
15:30 – 16:30 Radionica - Kalendar "naše" prošlosti Upoznavanje sa raznovrsnim historijskim događajima i sagledavanje važnosti tih događaja iz različitih pozicija

Predavačica: Ana Radaković, MA

Moderatorica: prof. dr. Emina Dedić Bukvić

Radionica će se održati **na B/H/S jeziku i uživo**, tj. neće se moći pratiti online.

16:30 – 16:45

Pauza

16:45 – 17:45

Radionica: **Šta nam udžbenici (ne) govore. Osjetljive teme u bosanskohercegovačkim udžbenicima**

Predavačica: mr. Melisa Forić Plasto

Moderatorica: prof. dr. Emina Dedić Bukvić

Radionica će se održati **na B/H/S jeziku i uživo**, tj. neće se moći pratiti online.

17:45 – 18:00

Pauza

18:00 – 19:00

Panel diskusija: Osjetljive teme u nastavi

mr. Melisa Forić Plasto

Ana Radaković, MA

Prof. dr. Nenad Veličković

Vedran Zubić, prof.

Moderatorica: prof. dr. Emina Dedić Bukvić

*Panel diskusija će se moći pratiti uživo na YouTube kanalu forumZFD Bosnia and Herzegovina preko linka:

<https://www.youtube.com/@forumzfdbosniaandherzegovi6509>

U slučaju tehničkog problema prilikom uključivanja, molim Vas pozovite: (00387) (0)61 211 899.

Panel diskusija će se održati na B/H/S jeziku a biće obezbijeđen **simultani prevod na engleski jezik** za učesnike u sali i na YouTube kanalu.

Dr. Laura Kromják

Javno predavanje – Intergeneracijska trauma i sjećanja na rat među Amerikancima porijeklom iz Bosne i Hercegovine

Apstrakt:

Knjiga *Intergeneracijska trauma u izbjegličkim zajednicama* (očekuje se objavljivanje u izdanju Routledga u toku 2024.), čiji je urednik dr. Kromják, kroz petnaest odabranih studija slučaja iz interdisciplinarnih polja širom svijeta, istražuje intergeneracijski prenos traume – ili načine na koje historijska, kulturna i ekonomska trauma doživljena od strane jedne generacije utiče na buduće generacije. Kako bi pokazala na koji način se trauma prenosi intergeneracijski među poslijeratnom generacijom, te među ljudima koji su preživjeli rat i genocid, kao i problematiku koju treba uzeti u obzir, dr. Kromják koristi bosansku dijasporu naseljenu u St. Louisu (SAD) kao studiju slučaja. St. Louis, Missouri, ima najveću bosansku dijasporu na svijetu, a gotovo svi njeni članovi došli su u St. Louis zbog rata u BiH (1992-1995). Više od trideset godina nakon početka rata, ulazimo u kritično razdoblje suočavanja s pitanjem kolektivnih i ličnih sjećanja na rat kroz generacije, budući da su oni koji su rat proživjeli već u zrelijim godinama, a mlađi Amerikanci bosanskog porijekla, koji su naslijedili sjećanja na život prije rata, postali su punoljetni. Predavanje će se fokusirati na generacijske razlike u sjećanjima na rat, i na načine na koje te razlike definiraju kulturni identitet Amerikanaca porijeklom iz Bosne i Hercegovine. Ova pitanja će biti adresirana analizom odabranih reprezentativnih primjera usmene historije iz arhive Centra za bosanske studije u St. Louisu i iz Studije omladine i porodice bosanske dijaspore u St. Louisu - longitudinalne studije o mladima druge generacije Bosanaca (uzrasta od 15 do 23 godine) i njihovim roditeljima koji pripadaju prvoj generaciji Bosanaca u St. Louisu. Genealoško nasljeđivanje u kontekstu bosansko-američke zajednice implicira dvostruku semantiku, tj. istovremeni osjećaj kontinuiteta i prekida između starijih i mlađih generacija. S obzirom na dugoročne učinke masovnih trauma, pokazano je da se sjećanja na rat mijenjaju kroz generacije, a sve više se mijenja i odnos bosansko-američkih zajednica prema prošlosti i njihovo razumijevanje pitanja identiteta nakon rata.

Laura Kromják, Ph.D., je docentica na Odsjeku za globalne i razvojne studije, Institutu za političke i međunarodne studije na Eötvös Loránd (ELTE) Univerzitetu u Budimpešti, Mađarska. Doktorirala je iz oblasti engleskih i američkih studija na Univerzitetu u Grazu, Austrija, 2017. Njena disertacija "Svjedoci balkanskih polja smrti: identitet, trauma i sjećanje u anglofonim svjedočenjima Amerikanaca bosanskog porijekla" istražuje identitet, politiku sjećanja i svjedočenja bosanskih izbjeglica nastanjenih u SAD-u. Specijalizirana je za područje Zapadnog Balkana, a njeni interesi uključuju pomirenje, inkluzivnu memorijalizaciju, komparativne mirovne procese, postkonfliktnu ekonomsku obnovu i odgovor EU na krizu. Njena novija istraživanja usmjerena su na proučavanje oprosta i intergeneracijsku traumu u izbjegličkim zajednicama. Njena novija djela uključuju "Sjećanje i oprost: globalni i interdisciplinarni pogled na genocid i masovno nasilje" (Routledge, 2020) i "Ekonomske izgledi Bosne i Hercegovine i historijski kontekst" (Finansijski i ekonomski pregled, 2021). Boravila je na stipendijama na Univerzitetu Saint Louis, SAD, i na Univerzitetu u Bayreuthu, Njemačka. Pored svog naučnog angažmana, radila je i kao evropska predstavica u Centru za bosanske studije na Univerzitetu Fontbonne, SAD. <https://polir.elte.hu/laurakromjak>

Mr. Melisa Forić Plasto

Radionica: Šta nam udžbenici (ne) govore. Osjetljive teme u bosanskohercegovačkim udžbenicima

Melisa Forić Plasto članica je Centra za mirovno obrazovanje Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i Udruženja nastavnika i profesora historije EUROCLIO HiP BiH. Radi kao viši asistent na Odsjeku za historiju gdje je angažirana na predmetima iz oblasti Metodike nastave historije. Bavi se istraživanjima nastave historije, politikama obrazovanja, udžbenicima historije i kulture sjećanja.

Ana Radaković, MA

Radionica: Kalendar "naše" prošlosti

Ana Radaković je studentkinja doktorskih studija sa zvanjem istraživač-saradnik na Odeljenju za istoriju, Filozofskog fakulteta u Beogradu. Trenutno radi na izradi doktorske teze *Evropska dimenzija i razvitak istorijske svesti u nastavi istorije u Srbiji (1990-2020)*. Saradnica je na predmetima Metodika nastave istorije i Nastavnička praksa na Filozofskom fakultetu u Beogradu. Radi kao asistentkinja i istraživačica pri inicijativi Muzej devedesetih. Autorka je brojnih radova na temu nastave istorije, učenja o osetljivim i kontroverznim temama, i kulture sećanja u nastavi istorije. Dobitnica je stipendije HISTOLAB za 2023. godinu.

Kroz radionicu učesnici će se upoznati sa raznovrsnim istorijskim događajima koji su prethodili, obeležili, ili bili posledica sukoba na području Jugoslavije tokom devedesetih godina 20. veka. Pored upoznavanja, radionica podrazumeva sagledavanje važnosti tih događaja iz različitih pozicija i njihov značaj za različite društvene grupe. Ovakva aktivnost jedna je od vrlo jednostavnih metoda koja može da pomogne razvoj kompetencija neophodnih za negovanje demokratske kulture.